

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА

Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма / Освітньо-наукова програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво театру ляльок»)	
Курс	1-4	
Семестр	1-8	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	1320/44	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Інформація про викладача	Профіль викладача, e-mail	Інюточкін Олександр Олександрович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Професор, засл. діяч мистецтв
	Посада	Завідувач кафедри
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Iniutochkin.pdf a.inutochkin@gmail.com
Інформація про викладача	Профіль викладача, e-mail	Дмитрієва Оксана Федорівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доцент, засл. арт. АР Крим
	Посада	Старша викладачка
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Dmitrieva.pdf dmitrieva.oksana777@gmail.com
Інформація про викладача	Профіль викладача, e-mail	Фесенко Світлана Яківна
	Науковий	Доцент

	ступінь, вчене/ почесне звання	
	Посада	
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Fesenko.pdf fesenko833@gmail.com
Інформація про викладача	Профіль викладача, e-mail	Савельєв Павло Павлович
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	
	Посада	викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Saveliev.pdf
Інформація про викладача	Профіль викладача, e-mail	Шаповалова Наталія Павлівна
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	
	Посада	Старша викладачка
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Shapovalova.pdf ORCID 0000-0001-6124-8868 nataly.shapovalov@gmail.com
Інформація про викладача	Профіль викладача, e-mail	Довлетова Світлана Анатоліївна
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	
	Посада	Старша викладачка
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Dovletova.pdf dovletovv4@gmail.com
Мета дисципліни		Метою вивчення навчальної дисципліни є опанування навичок акторської майстерності акторів театру анімації, оволодіння ляльководінням, створення сценічного образу з лялькою у дипломній ляльковій виставі та показ вистави на сцені учбового театру.

Програмні результати навчання	ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва. ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово. ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах. ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та
--------------------------------------	--

	<p>спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН06. Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.</p> <p>ПРН07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.</p> <p>ПРН08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.</p> <p>ПРН09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.</p> <p>ПРН10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).</p> <p>ПРН11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.</p> <p>ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.</p> <p>ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, творимистецтва з урахуванням історичного контексту.</p> <p>ПРН15. Знати основні закони психології творчості.</p> <p>ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>
Фахові (спеціальні) компетентності	<p>СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва. СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.</p> <p>СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі</p>

	<p>створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.</p> <p>СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.</p> <p>СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.</p> <p>СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.</p> <p>СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.</p> <p>СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.</p> <p>СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчовиробничій сценічній діяльності.</p> <p>СК11. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій.</p> <p>СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.</p>
<p>По закінченні вивчення вибіркової дисципліни здобувач буде</p>	<p>знати: виразні засоби та технічні можливості театральної ляльки; сценічне спілкування; процес роботи над п'єсою за столом; надзавдання та наскрізну дію п'єси; запропоновані обставини; основний конфлікт та взаємовідносини дійових осіб; факти та події п'єси; протокол зовнішнього життя персонажу; позасценічне життя персонажу; характер та характерність персонажу.</p> <p>уміти: координувати у просторі своє тіло за ширмою; бачити, слухати та чути, спілкуватися лялькою з лялькою партнера; підпорядковувати внутрішньо обґрунтовану поведінку діючої особи режисерській мізансцені; створювати сценічний образ у рамках режисерського рішення вистави на високому рівні артистичної обдарованості та техніки акторської майстерності; працювати над словом; створювати сценічний характер персонажа на основі драматургічного матеріалу; точно виконувати колективний малюнок в масових сценах.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p><i>I курс (1-й семестр)</i></p> <p>Тема 1. Введення у професію. Виразні засоби та технічні можливості у театрі анімації.</p> <p>Тема 2. Системи і методи акторської техніки.</p> <p>Тема 3. «Пропедевтика рук». Практичні тренінги.</p> <p>Тема 4. «Театр рук», як один із видів театру анімації. Традиційні форми.</p> <p>Тема 5. «Театр рук», як один із видів театру анімації. Сучасні форми.</p> <p>Тема 6. «Фантазія та уява», як елемент акторської техніки. Практичні тренінги.</p> <p>Тема 7. «Увага», як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги.</p>

Тема 8. «Перформативна практика», як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги.

I курс (2-й семестр)

Тема 9. «Сценічна дія». Практичні тренінги та етюди.

Тема 10. «Імпровізація, акція, інсталяція», як сучасні форми сценічної дії у театрі анімації. Практичні тренінги.

Тема 11. Акторський етюд, як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги та етюди з руками.

Тема 12. Груповий етюд, як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги та етюди з руками.

Тема 13. Робота актора в ансамблі. Практичні тренінги, репетиції індивідуальних та групових етюдів з руками.

II курс (3-й семестр)

Тема 14. Особливості рукавичної ляльки різних країн світу.

Тема 15. Тренінги з рукавичною лялькою.

Тема 16. Розробка партитури пластичного існування персонажа з урахуванням особливостей пластичної виразності рукавичної ляльки.

Тема 17. Мовні, пластичні та темпоритмічні пристосування.

Тема 18. Робота над характером та характерністю.

Тема 19. Робота над словесною дією.

Тема 20. Індивідуальні етюди з рукавичною лялькою.

II курс (4-й семестр)

Тема 21. Робота з рукавичною лялькою в уривках на основі драматургічного матеріалу.

Тема 22. Аналіз літературного твору: тема, ідея, запропоновані обставини, наскрізна дія та надзадача.

Тема 23. Жанр уривку.

Тема 24. Характеристика дійових осіб та їх взаємовідносини.

Тема 25. Біографія, характер та досьє персонажів.

Тема 26. Взаємодія персонажів. Визначення подій.

Тема 27. Побудова наскрізної дії уривку. Дійове визначення події.

Тема 28. Практичні проби.

III курс (5-й семестр)

Тема 29. Робота над драматургічним матеріалом.

Тема 30. Фактура. Матеріал.

Тема 31. Тренінг з матеріалом.

Тема 32. Театр форми. Монографія предмету.

Тема 33. Театр предмету та матеріалу. Оживлення предмету. Групові акції, етюди

Тема 34. Оволодіння психофізичним життям ролі.

Тема 35. Тренінг з вивідною лялькою.

Тема 36. Пошук пластичних можливостей тренувальної вивідної ляльки.

Тема 37. Робота над атмосферою та темпоритмом ролі та вистави.

Тема 38. Індивідуальні вправи з вивідною лялькою.

Тема 39. Оцінювання подій та реакція на дію ляльки-партнера.

Тема 40. Складові етюдів з вивідною лялькою.

Тема 41. Здача курсової вистави.

III курс (6-й семестр)

Тема 42. Знайомство та використання ляльок різних систем для використання в естрадних номерах.

Тема 43. Розробка естрадного номеру.

Тема 44. Технічне оволодіння вибраної системи ляльки.

Тема 45. Етюди на основі вигаданого сюжету.

Тема 46. Робота над музично-танцювальними складовими номеру.

Тема 47. Завершальна робота над ляльковим естрадним номером.

Тема 48. Творчий проект. Планування. Втілення.

Результат.

IV курс (7-й семестр)

Тема 49. Аналіз драматургічного твору: тема, ідея, запропоновані обставини, наскрізна дія та надзадача.

Тема 50. Жанр вистави.

Тема 51. Характеристика дійових осіб та їх взаємовідносини.

Тема 52. Біографія, характер та досвід персонажів.

Тема 53. Взаємодія персонажів. Визначення подій.

Тема 54. Розробка партитури пластичного існування персонажу з урахуванням особливостей технік театру анімації.

Тема 55. Надзавдання та наскрізна дія персонажу.

Тема 56. Мовні, пластичні та темпоритмічні пристосування.

Тема 57. Робота над характером та характерністю.

Тема 58. Робота над словесною дією.

IV курс (8-й семестр)

Тема 59. Темп та ритм вистави.

Тема 60. Атмосфера вистави.

Тема 61. «Сценічний образ/характер персонажа», як основний інструмент акторської майстерності.

Тема 62. Узгодження словесної та пластичної дії образу.

Тема 63. Підготовка самостійних етюдів на теми вистави.

Тема 64. Робота з режисером, адаптація акторських етюдів до замислу режисера.

Тема 65. Відпрацювання мізансцен.

Тема 66. Робота над вокальними та хореографічними малюнками.

	<p>Тема 66. Робота над цілісністю вистави.</p> <p>Тема 67. Монтувальні, світлові та шумові репетиції.</p> <p>Тема 68. Організація перегляду дипломних вистав.</p>
Види занять	Практичні, індивідуальні, самостійна робота
Методи навчання	словесний метод (дискусія, співбесіда); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні); самостійна робота (розв'язання завдань).
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (має 60 балів): виконання індивідуального творчого завдання.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): диференційований залік</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
Особливості та політики дисципліни	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як група в Telegram. На першому занятті з дисципліни викладач доєднує здобувачів до груп.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
Рекомендовані джерела інформації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бучма, О. (2015). <i>Новітні акторські технології сучасного театру ляльок як чинник трансформаційних процесів художньої культури</i> [Неопубл. канд. мистецтвознавства]. 2. Бучма, О. (2013). Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. <i>Культура України</i>, (42), 190–198.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Інюточкін, О. (2011). Специфічні особливості елементів професійної техніки актора театру анімації. <i>Культура України</i>, (33), 12–16. 4. Рубінський, О. (2010). Методичні принципи виховання актора Харківської школи лялькарів. <i>Культура України</i>, (30), 136–147. 5. Шаповалова, Н. (2021). Монолог з лялькою як важливий етап акторської майстерності в професійній освіті акторів театру анімації. <i>Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених</i>, 185–186. 6. Фесенко, С. (2009). <i>Основи тренінгу і техніки актора театру ляльок</i>. Харків. нац. унт мистецтв імені І. П. Котляревського, Львівський нац. ун-т імені Івана Франка. 7. Фесенко, С. (2019) <i>Школа лялькаря: від тренінгу до образу з лялькою</i>. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. 8. Фесенко, С. (2018). Особливості виховання актора-лялькаря. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, (51), 192–208. 9. Jurkowski, H. (1963). <i>Dzie je teatru lalek. Od antyku do romantyzmu</i>. Państwowy Instytut Wydawniczy.
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Майстерність актора (анімаційний план)», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського « 29 » серпня 20 24 р., протокол № 2 .